

TEMMUZ
2016

15 TEMMUZ DARBE GİRİŞİMİ VE TÜRKİYE ULUSLARARASI SEMPOZYUM

International Symposium
July 15 Coup Attempt and Turkey

24-26 Mayıs / May 2017

BİLDİRİLER KİTABI
PROCEEDINGS

CILT 1
VOLUME

15 TEMMUZ DARBE GİRİŞİMİ VE TÜRKİYE
ULUSLARARASI SEMPOZYUM
International Symposium
July 15 Coup Attempt and Turkey

24-26 Mayıs / May 2017

Muş / TURKEY

1. Cilt / Volume I

Editörler

Prof. Dr. Fethi Ahmet POLAT
Dr. Öğr. Üyesi Celal ÖNEY

Editör Yrd. ve Redaksiyon
Doç. Dr. Murat KAYACAN
Dr. Öğr. Üyesi Mehmet ÖZALPER

Nobel Akademik Yayıncılık Eğitim Danışmanlık Tic. Ltd. Şti.
2018

M.Ş.Ü. YAYINLARI -1-

1. cilt isbn: 978-605-320-883-9

Muş Alparslan Üniversitesi Yayınları
Sempozyum Dizisi

1. Cilt / Volume I

15 Temmuz Darbe Girişimi ve Türkiye
Uluslararası Sempozyumu

24-26 Mayıs 2017

Muş

Editörler

Prof. Dr. Fethi Ahmet POLAT

Dr. Öğr. Üyesi Celal ÖNEY

Yayınevi

Nobel Akademik Yay. Eğ. Dan. Tic. Ltd.Şti.

Kültür Mahallesi Mithatpaşa Cad. No: 74/4

Kocatepe Kültür Merkezi Kızılay / Çankaya / ANKARA

Baskı

Göktuğ Ofset Yayıncılık Matbacılık Tic. Ltd. Şti

İstanbul Cad. Sedef Sok. No : 1/3 İskitler / Ankara

Yayın/Matbaa Sertifika No : 33830

Tel: 0.312 341 38 08 • goktugofset@gmail.com

Kapak Tasarım

Öğr. Gör. Serdar DİK

Mizanpaj ve Dizgi Tasarımı

Dr. Öğr. Üyesi Celal ÖNEY

1. Baskı

Nisan 2018, Muş

Bu eserin bütün hakları Muş Alparslan Üniversitesine aittir. Kurumun izni olmaksızın kitabın tümünün veya bir kısmının; elektronik, mekanik ya da fotokopi yoluyla basımı, yayımı yapılamaz, çoğaltılarak dağıtılamaz.

Not: Bu eserde yer alan bildirilerdeki görüşler, bu görüşlerden doğabilecek hukuki ve cezai sorumluluklar, varsa yazım eksiklikleri ve hataları bildiri sahiplerine ait olup Muş Alparslan Üniversitesi Rektörlüğü'nü bağlamaz.

İsteme Adresi: Muş Alparslan Üniversitesi Rektörlüğü, 49000/Muş

Tel: 0436 249 49 49

www.alparslan.edu.tr

Sempozyum Onursal Başkanı

Honorary President of the Symposium

Muş Alparslan Üniversitesi Rektörü
Prof. Dr. Fethi Ahmet Polat

Düzenleme Kurulu Başkanı

Head of Organizing Committee

Doç. Dr. Murat Kayacan

Üyeler

Members of Organizing Committee

Dr. Öğr. Üyesi Adem Palabıyık
Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Ayhan
Koyuncu
Dr. Öğr. Üyesi Celal Öney
Dr. Öğr. Üyesi Emrullah Şeker
Dr. Öğr. Üyesi Kasım Müminoğlu
Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Özalper
Dr. Öğr. Üyesi Orhan Keskintaş
Dr. Öğr. Üyesi Şirin Gül
Öğr. Gör. Erdal Eker
Arş. Gör. Rukiye Işık Aydın

Danışma Kurulu

Advisory Board

Prof. Dr. Abdullah Kıran
Prof. Dr. Abdüllatif Tüzer
Prof. Dr. Ahmet Ağırakça
Prof. Dr. Birol Akgün
Prof. Dr. Celalettin Vatandaş
Prof. Dr. Cem Zorlu
Prof. Dr. Ferhat Kentel
Prof. Dr. İ. Süreyya Sırma
Prof. Dr. Muhittin Ataman
Prof. Dr. Mustafa Aydın
Prof. Dr. Mustafa Öztürk
Prof. Dr. M. Sait Şimşek
Prof. Dr. Yasin Aktay

Bilim Kurulu

Science Committee

Prof. Dr. Abdelaziz Mounadil / Fas
Prof. Dr. Abdullatif Tüzer
Prof. Dr. Abdullah Kıran
Prof. Dr. Ahmet Uysal
Prof. Dr. Atilla Yayla
Prof. Dr. Beril Dedeoğlu
Prof. Dr. Bilal Sambur
Prof. Dr. Birol Akgün
Prof. Dr. Bobby S. Sayyid
Prof. Dr. Celalettin Çelik
Prof. Dr. Celalettin Vatandaş
Prof. Dr. Dree Lisage / Belçika
Prof. Dr. Ejder Okumuş
Prof. Dr. Ergün Yıldırım
Prof. Dr. Ferhat Kentel
Prof. Dr. Haluk Alkan
Prof. Dr. Hasan Çiçek
Prof. Dr. Hilal Derviş / Lübnan
Prof. Dr. Mazhar Bağlı
Prof. Dr. Mahmut Atay
Prof. Dr. Mehmet Karakaş
Prof. Dr. Muhittin Ataman
Prof. Dr. Mustafa Aydın
Prof. Dr. Mustafa Kemal Şan
Prof. Dr. Mustafa Orçan
Prof. Dr. Mustafa Öztürk
Prof. Dr. Ömer Aytaç
Prof. Dr. Ömer Çaha
Prof. Dr. Ramazan Yelken
Prof. Dr. Tamella Aliyeva
Prof. Dr. Zahir Kızmaz
Prof. Dr. Temir Zohorobekof /
Kırgızistan
Doç. Dr. Abdulcelil Bilgin
Doç. Dr. Ahmet Kemal Bayram
Doç. Dr. Alev Erkilet
Doç. Dr. Bünyamin Bezci
Doç. Dr. Celil Abuzer
Doç. Dr. Emin Çelebi

Doç. Dr. Erdal Baykan
Doç. Dr. Fahrettin Altun
Doç. Dr. Hasan Hüseyin Bircan
Doç. Dr. M. Kamil Coşkun
Doç. Dr. M. Zeki Duman
Doç. Dr. Mehmet Akbaş
Doç. Dr. Mehmet Ünal
Doç. Dr. Murat Aktaş
Doç. Dr. Murat Kayacan
Doç. Dr. Recep Aslan
Doç. Dr. Selahattin Bakan
Doç. Dr. Vahap Coşkun
Doç. Dr. Yegane Çağlayan
Doç. Dr. Yusuf Batar
Doç. Dr. Zeynel Abidin Kılınç
Dr. Öğr. Üyesi Adem Levent
Dr. Öğr. Üyesi Adem Palabıyık
Dr. Öğr. Üyesi A. Ayhan Koyuncu
Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Gökçen
Dr. Öğr. Üyesi Atik Aslan
Dr. Öğr. Üyesi Aytuğ Altın
Dr. Öğr. Üyesi Canser Kardaş
Dr. Öğr. Üyesi Celal Öney
Dr. Öğr. Üyesi Celil Aydın
Dr. Öğr. Üyesi Elçin Neciyev
Dr. Öğr. Üyesi Emrullah Şeker
Dr. Öğr. Üyesi Ercan Çağlayan
Dr. Öğr. Üyesi Esra Çıplak
Dr. Öğr. Üyesi Fadime Tosik Dinç
Dr. Öğr. Üyesi Hatice Aydın
Dr. Öğr. Üyesi Hidayet Kara
Dr. Öğr. Üyesi İbrahim Bülbül
Dr. Öğr. Üyesi İsa Işık
Dr. Öğr. Üyesi Kasım Müminoğlu
Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Özalper
Dr. Öğr. Üyesi Mahmud Gavsani /
Suriye
Dr. Öğr. Üyesi Manijeh Sadri / İran
Dr. Öğr. Üyesi Musa Gümüş
Dr. Öğr. Üyesi Mustafa Günerigök
Dr. Öğr. Üyesi Reşat Açıkgöz
Dr. Öğr. Üyesi İrşad Sami Yuca
Dr. Öğr. Üyesi Sefa Usta
Dr. Öğr. Üyesi Servet Şengül

Dr. Öğr. Üyesi Şirin Gül
Dr. Öğr. Üyesi Tekin İdem
Dr. Öğr. Üyesi Turan Güler
Dr. Öğr. Üyesi Osman Metin
Dr. Öğr. Üyesi Yunus Emre Gördük
Dr. Öğr. Üyesi Yusuf Çiftçi
Dr. Emin Yaşar Demirci
Dr. Necdet Subaşı
Dr. Yahya Gavsani/Sudan

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

Açılış Konuşması.....	10
<i>Muş Alparslan Üniversitesi Rektörü</i>	
Açılış Konuşması.....	14
<i>Muş Belediye Başkanı</i>	
Açılış Konuşması.....	16
<i>Muş Valisi</i>	
Katolik Dünyasındaki Cizvitler Akımı ile FETÖ/PDY Hareketi Arasındaki Benzerlikler.....	20
<i>The Similarities Between The Jesuit Movement in The Catholic World And Fetullahist Terrorist Organization/Parallel State Structure</i>	
<i>Fikret KARAMAN</i>	
Şii-İsmailî İnançların F. Gülen'in Din Yorumundaki İzdüşümleri Mehdi İnanıcı-İmamların Masumiyeti -Takiyye-.....	40
<i>Projection of Shii-İsmaili Beliefs on Religion Perception of Fetullah Gülen -Mehdi Belief - The Innocence of Imams-Taqiya-</i>	
<i>İbrahim COŞKUN</i>	
ABD'nin Ortadoğuyu Yeniden Dizaynında bir Aşama Olarak Öncesi ve Sonrası ile Birlikte 15 Temmuz Başarısız Askeri Kalkışması.....	52
<i>July 15th Failed Coup Attempt and US Before and After As a Stage in Redesigning the Middle East</i>	
<i>Rafet EVYAPAN</i>	
15 Temmuz 2016 Darbe Kalkışması ve Toplumsal Tepkiler.....	70
<i>The Coup Attempt to 15 July 2016 And Community Responses</i>	
<i>Hüseyin KOÇAK; Fatma Zehra DURNA</i>	
Peygamber'in (S) Araçsallaştırılması ve Aşırı Yorum: Gülen Örneği.....	81
<i>Instrumentalization of the Prophet and Extreme Comment: Gülen Case</i>	
<i>Murat KAYACAN</i>	
15 Temmuz Darbe Girişiminin Önlenmesinin Kriz Yönetimi ve Liderlik Fonksiyonu Açısından Değerlendirilmesi.....	98
<i>Assessment of 15 July Coup Attempt Prevention From Crisis Management and Leadership Perspectives</i>	
<i>Murat AKÇAKAYA; İbrahim İRDEM</i>	
Türkiye'de Sivil Toplum ve Cemaat İlişkisinin Eleştirel Bir Değerlendirmesi.....	112
<i>A Critical Evaluation on the Relationship Between Civil Society and Community in Turkey</i>	
<i>Reşat AÇIKGÖZ; Mesut Hayati AVAN</i>	

15 Temmuz Darbe Girişiminin Finansal Kaynakları 15 Temmuz Sonrası Finansal Kaynaklara Yönelik Alınan Önlemler.....	127
<i>Financial Resources Of 15 July Coup Attempt And Precautions For Financial Resources After 15 July</i>	
Bilal SOLAK	
15 Temmuz Darbe Girişimi Konulu Haber ve Yorumlarda Manipülatif Söylem Çözümlemesi ve Algı Yanılsaması.....	135
<i>Manipulative Discourse Analysis and Perceptual Illusion in the News and Commentaries on July 15 Coup Attempt</i>	
Emrullah ŞEKER	
Gülenist Söyleme Psikanalitik Yaklaşım.....	143
<i>Psychoanalytic Approach to Gulenist Discourse</i>	
Emrullah ŞEKER	
15 Temmuz'da Türk Halkının Sloganları ve Söylem Analizi üzerine bir Çalışma.....	160
Hany İsmail RAMADAN	
15 Temmuz Askeri Darbesine Karşı Demokrasi Nöbetleri: Bingöl İli Örneği.....	169
<i>Democracy Guard Duty Against July 15 Military Coup D'etat: Bingöl City Example</i>	
Kasım TATLILIOĞLU	
Türkiye'de Darbe Girişimi, Üçüncü Dünya Ülkelerinde Halkı Demokrasi Deneyimleriyle Korumak İçin Dersler ve İbretler.....	188
<i>15th July Coup Initiative in Turkey, Lessons and Signs to Protect the People in Democracy in Third World Countries</i>	
Mahdi H. DAHAB	
Dini Gruplarda Meşruiyet Krizi.....	203
<i>Legitimacy Crisis in Religious Groups</i>	
Mahsum AYTEPE	
Bir Problem Olarak "Koşulsuz İtaat"ın Kur'ân Perspektifinden Değerlendirilmesi.....	213
<i>Evaluation as a Problem "Unconditional Obedience" in the Qur'anic Perspective</i>	
Mehmet SALMAZZEM	
15 Temmuz Darbe Girişiminin Doğrudan Yabancı Sermaye Yatırımlarına ve Sektörel Büyümeye Etkilerinin Yapısal Kırılmalı Testlerle Analizi.....	225
<i>Analysis of The Impact of The 15 July Coup Initiative on Foreign Direct Investment and Sectoral Growth by Structural Breakdown Tests</i>	
Melike ATAY POLAT; Erhan POLAT	

Dr. Öğr. Üyesi
Kasım TATLILIOĞLU

Bingöl Üniversitesi, Fen-Edebiyat
Fakültesi, Psikoloji Bölümü,
kasimatlili@hotmail.com

15 Temmuz Askeri Darbesine Karşı Demokrasi Nöbetleri: Bingöl İli Örneği

Democracy Guard Duty Against July 15 Military Coup D'état: Bingöl City Example

ÖZET

Darbeler, demokratik gelişimin kesintiye uğramasına ve siyasal katılım ile örgütlenmenin sınırlandırılmasına yol açmaktadır. Darbe dönemleri sonrasında oluşan güdümlü demokratik politik ortamların var ettiği korku toplumu, başta siyasal partilerin iktidar alanlarını vesayet odakları lehine daraltmıştır. FETÖ darbe girişimine karşı demokrasi nöbetleri tüm yurt sahında coşkuyla sürdürülmüştür. Bunlardan birisi de demokrasinin kalelerinden birisi olan Bingöl ilidir. Bingöl ili her zamanki dik duruşunu ve duyarlılığını 15 Temmuz FETÖ darbesine karşı da göstermiştir. PTT kavşağında devam eden demokrasi nöbetine çok geniş bir katılım olmuştur. Öyleki, gün doğumuna kadar birçok vatandaşımız nöbet yerini terk etmemiştir. Kalkınma Bakanı, yardımcıları, milletvekilleri, vali, Emniyet Müdürü, Belediye Başkanı, siyasi parti temsilcileri, STK temsilcileri, çok sayıda vatandaş katılmıştır. PTT Kavşağı'nda kurulan platformda toplananlara seslenen konuşmacılar, "Bu hainlerin yapmış olduğu darbe girişimini, bu hainliği, bu şerefsizliği lanetliyoruz, şiddetle kınıyoruz. Tarihte pek çok darbe girişiminde bulunuldu, pek çok darbeler yapıldı ama hiçbir tanesi 15 Temmuz'daki kadar haince değildi. Milletnin iradesine yapıldı, meclisimiz bombalandı, halkımız tarandı. Dolayısıyla bu alçaklık tarihinde hiçbir zaman görülmemiştir.." demişlerdir. Bu bildiride, 15 Temmuz FETÖ darbesine karşı demokrasi nöbetlerinin Bingöl'deki yansımaları ele alınmıştır. Bu bağlamda, literatür taraması yapılmıştır.

Anahtar kelimeler: Askeri darbe, darbe geleneği, sivil toplum örgütleri, demokrasi, 15 Temmuz, Bingöl.

ABSTRACT

The military coup d'état causes the interruption of democratic development and the limitation of organization with political participation. The fear society, which is created by the guided democratic political environments that occurred after the coup periods, has narrowed the power areas of the political parties in favor of tutelage. The democracy guard duties against FETÖ coup attempt were carried out enthusiastically all over the country. One of them is Bingöl that is the stronghold of Democracy. Bingöl city proved its upright position and sensitivity against the July 15th FETO coup d'état. There has been a wide participation in the ongoing democracy demonstration at the PTT junction. In addition to that, most of Bingöl citizens did not leave the guarding zone until the sunrise. Minister of Development, his deputies, members of parliament, the governor, the commissioner of police, the mayor, political party representatives, NGO representatives and a large number of citizens participated to the demonstrations in the square. Speakers, who were giving a speech one by one to the gathered people at the PTT junction, said; "We are strongly condemning and reprobating this coup attempt, which was started by betrayers, this treachery, and this dishonesty. There have been many coup attempts in the

history, there have been many coups but none of them was as treacherous as July 15. It was done to the will of the nation, our assembly was bombed, and our people were raked. Such dishonor has never been seen in the history..." The reflections of the democracy guard duty against July 15 FETÖ coup d'état in Bingöl are addressed in this report. The literature search is also conducted in this context.

Key words: Coup d'état, coup d'état tradition, civil society organizations, democracy, 15Temmuz, Bingöl.

GİRİŞ

Türkiye'de, 15 Temmuz 2016 tarihinde, Türk Silahlı Kuvvetleri içerisinde bir grup asker tarafından yönetime karşı darbe girişiminde bulunulmuştur. Bu girişim; girişime katılmayan askerler, emniyet güçleri, yerel yönetimler, medya, sivil toplum örgütleri ve halkın ortak direnişi ile önlenmiştir. 15 Temmuz darbe girişimine karşı milletin gösterdiği direniş, milletin birlik ve beraberliği uğruna verilen bir bağımsızlık mücadelesidir. Bu kanlı, hain, sinsi ve alçak darbenin askeri, siyasi ve ekonomik sonuçlarının yanında toplumsal etkileri de asla göz ardı edilmemelidir. Sosyal iletişim ağlarında ve medyada yazılı, sözlü ve görsel kültürün araçları üzerinde üretilen malzemeler bu bağlamda dikkat çekicidir. Bu mücadelenin ve o mücadeleyi veren insanların hem kendi niteliği hem de sözlü ve yazılı anlatılardaki niteliği ayrı bir önem taşımaktadır. Toplum demokrasi geleneği denen olguyu kendi canı ve kanyla buradaki yeni şekillerde ortaya koyarak sergilemiştir (Korkmaz ve Özdemir, 2016:294). Böylece, tüm kahramanlarımız tarihin altın sayfalarındaki yerlerini almışlardır.

Millî egemenliğin millet iradesiyle tesisi demokratik ve sosyal hukuk devleti anlayışıyla mümkündür. Millet iradesini yok sayarak millî egemenliğe, demokrasiye ve millet iradesine karşı hukuk dışı müdahaleler esasen cumhuriyetimizin yegâne dayanağı olan milleti yok saymak demektir. Bugüne kadar yapılan tüm askerî darbelerden toplumun her kesimi zarar görmüştür. Görev başındaki seçilmiş meşru yönetimler cebren ve şiddet yoluyla yönetimden uzaklaştırılmış, parlamento feshedilmiş, sivil toplum örgütleri, üniversiteler, demokrasinin olmazsa olmazı sayılan siyasi partiler bu gayr-i meşru darbelerle kapatılmış demokrasi ve hukuk devleti anlayışı büyük yaralar almış ve halkta derin travmalar meydana getirmiştir. Ülkemizde temel hak ve özgürlüklerin sınırlandırılmasına yönelik tüm eylem ve işlemler ile sivil ve askerî darbelerin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin 4 No'lu Önerge (10/239) ile; "Türkiye'de yaşanmış tüm askerî ve sivil darbeler ile bunlara zemin hazırlayan girişimlerin ve bu girişimlerde bulunanların tespiti bir daha aynı olayların yaşanmaması için son derece önem taşımaktadır. Askerî ve sivil darbeleri önceleyen olayların yanı sıra darbeler sonrasında Türkiye'nin sürüklendiği mecranın ve bu sürecin aktörlerinin de belirlenmesi gerçeklerin ortaya çıkarılması noktasında önem taşımaktadır. Araştırma önergesi ile tüm bu gerçeklerin ortaya çıkarılması amaçlanmıştır" gerekçesine yer verilmiştir (Çomak, 2016:1). Bu rapor şayet tozlu raflara kaldırılmazsa, kirli ilişkilerin çözülmesi bağlamında oldukça önemli bilgi ve belgeleri muhteva etmektedir.

ÇALIŞMANIN AMACI VE ÖNEMİ

Bu çalışmada, darbelere, darbe geleneğine, darbecilere, vesayetçilere ve onların iç ve dış uzantılarına karşı artık milletin bilinçlendiğini, iradesini korumak ve kollamak gücünün kendisinde olduğunu ortaya koyması bakımından önem taşımaktadır. Darbe ve siyasal istikrarsızlıklar Türk siyasal hayatında sık sık karşılaşılan olgulardır. Türk devlet geleneği içerisinde her dönemde önemli bir ağırlığı bulunan askerler, darbeler tarihinin bir parçası olarak zaman zaman devlet rejiminin korunması ve kaybolan devlet otoritesinin yeniden tesis edilmesi gibi iddialarla devlet yönetimine el koyarak demokrasiyi rafa kaldırmışlardır. Dikkatle incelendiğinde, her şeyin önceden kurgulandığı, darbeye Türk halkının 15 Temmuz darbe kalkışmasına karşı meydanlara çıkması, bu ülke de demokrasinin ne kadar önemli olmasının bir göstergesidir. Türk milleti, Kurtuluş Savaşı yıllarında olduğu gibi, gazi meclisine ve kendi iradesiyle seçtiği temsilcilerine yönelik olan bu girişimi canı pahasına yüzlerce şehit, binlerce gazi vererek önlemiştir.

METOD

Bu çalışmada literatür taraması yapılmıştır.

4. ÇALIŞMANIN KAVRAMSAL ÇERÇEVESİ

1. Türkiye’de Darbeler

Son bir buçuk asırlık Türk siyasi hayatı adeta bir darbeler çöplüğüdür. Sultan Abdülaziz’in tahttan indirilmesi, bileklerinin kesilerek öldürülmesi, modern anlamda ilk darbe olarak söylenebilir. Bununla beraber önceki dönemlerde örneğin Genç Osman’ın tahttan indirilerek boğulması başta olmak üzere saray dışından müdahalelerle padişahların değiştirilmesi de klasik dönem darbeleri olarak dikkat çekmektedir. Sultan Abdülaziz’in Serasker Hüseyin Avni Paşa ile Mithat Paşa ve diğer üst düzey devlet yöneticilerinin işbirliği ile tahttan indirilmesi ve yerine V. Murat’ın tahta çıkarılması modern dönemde yaşanan darbelerin aksine dış bağlantısı pek bilinmeyen bir eylemdir. Tarihçi yazar ve bilim insanı Yılmaz Öztuna “*Bir Darbenin Anatomisi*” adlı kitabında bu olayı tahlil ederken özellikle bu olayda bazı çevrelerin aksine Mithat Paşa’nın rolü ile ilgili belgeler ve mahkeme kararlarına atıfta bulunmuştur. Öte yandan darbeden bir müddet sonra intihar ettiği haberi yayılmış olup halen bazı çevrelerce ısrarla Abdülaziz’in intihar ettiği iddia edilmeye devam etmektedir. Sultanın iki bileğini keserek intihar ettiği iddia edilirken bir insanın iki bileğini kesmesinin mümkün olmadığı, esasen Sultanı öldürmek üzere görevlendirilen kişiler ve bunların adım adım katletme görevlerini nasıl yerine getirdikleri mahkeme kayıtlarında açıkça anlatılır (Öztuna, 2013). Türkiye’deki modern darbenin en klasik örneği sonraki birçok darbeye model olması açısından da 31 Mart Vak’ası’dır. Bu olay mesela, 12 Eylül 1980 darbesine giden süreçte olduğu gibi önce organize terör hareketi başlatılmış, İstanbul’un her tarafında “isyancılar” asayişi bozmuş, olaylar esnasında kan dökülmüş, netice itibarıyla Hareket Ordusu İstanbul’a gelerek olayları durdurmuş ve akabinde bu olaylar bahane edilerek Sultan II. Abdülhamid tahttan indirilmiştir. Cumhuriyet döneminin en önemli hükümet değişikliği 27 Mayıs 1960 darbesi, aslında askeri darbe olduğu halde halk hareketi sonucu gerçekleşmiş bir ihtilal algısı oluşturulmuştur. Böylesi algı operasyonu ile halk yanlış yönlendirilmiştir. 12 Mart Muhtırası ile mevcut hükümet istifa etmek zorunda bırakıldığından bu muhtıra da darbeler

müzesindeki yerini almıştır. Ordunun rejimi koruma, kaybolan devlet otoritesini tesis etme ve toplumu Atatürk'ün işaret ettiği muasır medeniyetler seviyesine taşıma gibi iddialarla yaptığı müdahaleler, her seferinde kamu vicdanında bir öncekinden daha derin yaraların açılmasına sebep olmuştur. Aynı zamanda askerlerin yaptığı müdahalelerin, daha ideal ve daha modern bir toplum yaratmadığı ve darbelerin toplum tarafından benimsenmediği de açıkça görülmüştür (Başaran, 2016:108). Tarafları, sonucu ve nedeni ne olursa olsun, bu tür istikrarsızlıklar ülke ekonomisini derinden etkilemiş, toplumda derin travmalara yol açmış, mevcut sorunları daha da kronikleştirmiştir. 15 Temmuz 2016 darbe girişimi, Türkiye'nin küresel sisteme entegrasyonu sonucu uluslararası yükümlülüklerinin en üst düzeyde bulunduğu bir döneme denk gelmiştir (Gültekin, 2016:320).

Türklerin asker bir millet olması nedeniyle, Türk siyasal hayatında askerlerin daima bir ağırlığı olmuştur. Söz konusu ağırlık zaman zaman askerlerin hassasiyetlerini dikkate almayan yönetimleri değiştirme isteklerine yani darbelere sebebiyet vermiştir. Bu nedenle Türk siyasal hayatında askeri darbelere sıklıkla rastlanmaktadır (Kurt, 2016:51). Askerlerin belli dönemlerde devlet yönetimine müdahale etmesi, tarihsel gelenekleriyle ilişkili olup sistem içerisinde oluşturdukları hegemonik üstünlüğü sivillerle paylaşmayı istememelerinden kaynaklanmaktadır (Başaran, 2016:93).

4.2. FETÖ Nedir?

FETÖ'nün düşünce yapısı Haşhaşi dini tarikatı ve siyasi oluşumuna oldukça benzemektedir. FETÖ, başlangıçta F. Gülen ve yakınları tarafından Nurculuk adı verilen sözde İslami bir Cemaatin üyeleri tarafından oluşturulmuş bir örgüttür. FETÖ, üyelerini toplumdaki seçkinlerden oluşturmuştur. Seçkinlerden oluşan FETÖ, Türkiye'de Paralel Devlet Yapısı (PDY) meydana getirmiştir. FETÖ, üyelerini maddi ve ruhsal olarak bağladı ve onları adanmış bir militan olarak yetiştirdi. Bu nedenle FETÖ, oluşturduğu Paralel Devlet Yapısı (PDY) ile Türkiye'de darbe girişimi yapabilecek bir güce sahip olmuştur. FETÖ, Yeni Dini Hareket olarak İslami Nurculuk Cemaati dini inanışlar ile temellenmiş, bütün dünyayı kuşatmayı hedefleyen F. Gülen'e karizmatik bir kutsallık atfedilmiş, seküler ve batı, özellikle ABD ile barışık ve destekli, yoğun propaganda ile gelişmiş, kendi ekonomik finansmanını sağlayacak ekonomik alt yapıya sahip, özellikle Türkiye Cumhuriyeti'nde toplumun çeşitli kesimlerinden etkinliği bulunan önemli üyeleri ile Paralel Devlet Yapısı (PYD) oluşturmuştur. FETÖ; Yehova

Şahitleri, Yedinci Gün Adventistleri, Moonculuk, Hare Krişna vb. gibi çeşitli meditasyon ekolleri gibi örnekleri bulunan örgütlenmelere benzemekle birlikte bunlardan farklı olarak ayrıca Türkiye Cumhuriyetinde yönetimi kontrol etmekten öte ele geçirmeye çalışan bir organize bir terör örgütüdür. Nurcu İslami Cemaat anlayışıyla başlayıp bu hareket etkinliğini eğitimle arttırmıştır. FETÖ'nün, bu eğitim faaliyetlerinin arkasında devlet kurumlarını ele geçirme anlayışı vardır. "Devletin kılcal damarlarına varana kadar sızacaksınız" ifadesi ile de bu niyetini açıkça ortaya koymuştur. Televizyon, video, kitap ve eğitimleri ile kendi deyimi ile 'altın nesil' ve 'ikinci kutsiler' adı verdiği üyelerini kendisine ve örgüte zihinsel, duygusal, sosyal ve ekonomik bakımdan bağımlı hale getirmiştir. FETÖ, müntesiplerinin fedakârlıklarını maddi ve manevi olarak pekiştirerek birer adanmış militan gibi yetiştirdi. Marksist çatışmacı bir anlayışın tam tersi olan uzlaşmacı anlayışından öte dönüştürücü sızmacı bir anlayışa sahiptir. Sızıntı şeklindeki örgüt davranışı tüm yetkilileri yanıltmıştır. FETÖ, yetiştirildiği kadrolar aracılığıyla örgüt içi dayanışma, sınav hileleri, hile-i seriyye ve ticarete yeni fırsatlar sağlanması üye sayısındaki önemli derecede artışlara neden olmuştur (Sarı, 2016:784-788). Sonuçta da darbe yapacak güce ulaşmışlardır.

Afyoncu'ya (2016) göre, FETÖ'nün düşünce yapısı İsmailiye mezhebi esaslarına dayanan Fatimi Devletinde hizipleşme sonucunda Nazirilik koluna mensup Hasan Sabbah'ın 1090 yılında kurduğu Haşhaşi dini tarikatı ve siyasi oluşumuna oldukça benzemektedir. Haşhaşi tarikatı üyeleri Hasan Sabbah tarafından esrar bağımlısı yapılarak her türlü emre açık hale getirilmiştir. Bununla birlikte Hasan Sabbah, adamlarını 'Takiyye' yaparak devlet adamlarının himayesine veriyor, gerekli olduğunda ise politikada etkili olarak veya suikast yaparak görevlerini yerine getiriyorlardı. Hasan Sabbah, kendisini yok etmek isteyen Büyük Selçuklu Devleti Veziri Nizamülmülk'ü Ebu Tahir isimli bir fedaisini göndererek öldürtmesi Haşhaşilerin sinsi, hain, kalles ve cani politikalarının örneklerinden birisidir.

FETÖ, 50 yıllık bir sürede çeşitli dini söylemleri kullanarak gizli hedefler içinde devletin tüm kurum ve kuruluşlarına sızmıştır. Amaçlarını gerçekleştirmek için en önemsedığı kurumlardan birinin, silahlı gücü elinde bulunduran TSK olduğu gelinen süreçte daha net ortaya çıkmıştır. Cemaatten terör örgütüne yaşanan metamorfozda Türkiye'deki İslami Hareketler içerisinde FETÖ ortaya çıkışından itibaren farklı bir konumda olmuştur (Duran, 29 Aralık 2013). Örgüt, aynı zamanda, inanılmaz bir örgütlenme ile yurt içinde ve dışında okul, işyeri, gazeteler, televizyonlar, radyolar kurarak büyük bir imparatorluk haline gelmişlerdir. Nihai hedef, "sandıkla değil, silahlı darbeye iktidarı ele geçirmektir." İzlenen politika ise, "yeterince güçlü olana kadar kendini gizlemek, takiyye yapmak ve asla niyetini dışarı vurmamaktır" (Çetinkaya, 1999). Neticede, insanların kişilik ve karakterlerini de bozarak psikolojik sorunlu ve asosyal bireylerin yetişmesine neden olmuşlardır.

4.4. Kimdir Tarihteki Haşhaşiler?

Fetö'nün çalışma disiplini aynen Hasan Sabbah'ın kurduğu Haşhaşilerin çalışma metodlarına benzemektedir. Her yönüyle Haşhaşileri örnek aldıkları açık, net ve somut bir gerçekliktir. Haşhaşilik 1090 yılında Hasan Sabbah tarafından Fatimi Devletinde kurulmuştur. Hasan Sabbah'ın (1032-1124) kurduğu Alamut Devleti, 167 yıl hüküm sürmüştür. Alamut, Pamir'den güneydoğu Akdeniz kıyılarına ve Filistin'e kadar uzanan geniş Ortadoğu coğrafyası içinde, 300'e ulaştığı bilinen Baş Dai'lerin yönetiminde ortaklaşa çalışarak, aynı kazandan yenilen, özel mülkiyetin olmadığı kale yerleşim birimlerinden "Darül Hicar"lardan

(Göçmenevleri, Göçmenler yurdu) oluşan bir devletti. Hasan Sabbah esasen tarihi belgelerde savaştan kaçınan bir kişilik olarak karşımıza çıkmaktadır. FETÖ ve müntesipleri de bu taktiği uyguladılar uzun süre. Hasan Sabbah'ın seçkin savaşçılarından oluşan bir silahlı birlik (Fedain) yetiştirmiştir. Haşhaşilerin dehşet uyandıran bu cinayeti ne ilk, ne de sondu. Örgütün İslam dünyasını altüst eden ilk eylemi 1092'de gerçekleşmişti. Hedef, Selçuklu İmparatorluğu'nu simgeleyen 75 yaşındaki vezirdi: Nizamülmülk, yani "devletin düzeni". Yıllardır fedailerin hedef aldığı hiç kimse, onların elinden kurtulmayı başaramamıştı. Sultanlar, halifeler, vezirler, emirler, komutanlar bıçak darbeleri altında can vermişti. Fedailerin en zor cinayetleri işlemekle kalmayıp, soğukkanlılıkla ölümü beklemeleri, o çağ insanlarının kanını donduruyor, cinayetin yarattığı dehşet duygusunu katbekat artırıyor. Ancak "haşhaş" içenler bunu yapabilir diye düşünülüyordu. Onlara Haşhaşi denmesinin nedeni buydu. Yapılan bir tür intihar eylemiydi. Bu eylemlerden dolayı da "bütün zamanların en korkunç ve sapkın tarikatı" olarak bilindi. Batı dillerindeki "assassin" (katil), "assassination" (suikast) sözcükleri de işte bu Haşhaşilerden kalmıştır (<https://insanveevren.wordpress.com>, 08 Haziran 2011;

Alamut Kalesi

Alamut Vadisi, doğu-batı uzantılı **Elburz Dağları**'nın içinde kalan izole bir bölgedir.

Vadiye en yakın yerleşme olan **Qazvin** ile Alamut arasındaki mesafe 106 km'dir. (<http://arkeolojigazetesi.com>, 05 Kasım 2014).

Hasan Sabbah ve dolayısıyla Haşâşi tarikatının kalesi Alamut; "kartal yuvası" anlamına gelmektedir ve kalenin konumu nedeniyle bu isim verilmiştir. Tahran'ın kuzeydoğusuna düşmektedir.

Yukarıdaki resim, Alamut Kalesi'nin batı yönünden görünümünü (ön cephe) göstermektedir. Kale, vadi zemininden yaklaşık 500 m yüksekliğe sahip devasa volkanik kayacın zirvesinde. Beyaz okun gösterdiği nokta kalenin güney başlangıcı. Arkasında Elburzlar yükseliyor. 1090'lı yıllar... Bu tarihe kadar savaşlar meydanlar da yapılıyor, ölenler ise sıradan askerler oluyordu. Fakat bu yıllarda kıvrak zekaya sahip bir adam bir şey keşfetti. Onbinlerce kişilik orduyu savaş alanında yok etmek yerinde, bu ordunun başındakini sarayında yok etmeyi. Bu bölgedeki gelişmelerden rahatsız olan Büyük Selçuklu İmparatorluğu, Vezir Nizâmî Mülk Komutasındaki ordu ile Alamut kalesini 4 ay kuşatsa da ele geçiremedi. Bu 4 ayın ardından Hasan Sabbah bir süikastçisini göndererek dönemin en iyi devlet adamlarından Nizâmî Mülk'ü çadırında öldürtmüştür. Ardından kuşatma kalkmış ve Büyük Selçuklu Sultanı Melikşah'ın da ölümünden sonra Selçuklu Devleti zayıflamıştır (<http://dizi-izle.xyz/watch/8GCSu3iyKek/dnyann-lk-suikastileri-hasan-sabbah-ve-hahailer.html>).

4.6. 15 Temmuz Darbe Girişimi ve Türkiye

15 Temmuz 2016 tarihinin oldukça önemli bir hafızası var artık tarihimizde çünkü bu kalkışma önceki darbe girişimlerine benzememiş aksine bizzat milleti hedef alan bir girişim ve kalkışma olmuştur (Palabıyık, 2016:357). 15 Temmuz 2016 başarısız darbe girişimi, Türkiye'de demokrasi ve darbe ilişkilerini yeniden gündeme getirmiştir. Yaşanılan darbe ve darbe girişimleri demokrasi açısından bir zafiyet olduğunun önemli göstergelerindedir.

15 Temmuz 2016 darbe girişimi ise daha önce benzeri olmayan özelliklere sahiptir. Önceki darbelerde genellikle meclis, hükümet, cumhurbaşkanı/devlet başkanı hedef alınarak bu makamlar kontrol altına alınırdı. Cumhuriyet dönemi darbelerinde kamuoyunu da kontrol etmek üzere TRT de ele geçirilirdi. 15 Temmuz'da TBMM'nin bombalanması, birçok yerde vatandaşlara kurşun sıkılması, Boğaz Köprüsü'nde yaşananlar dikkate alındığında darbeyle birlikte bir infial ortamının, ardından iç savaşın hedeflendiği görülmektedir. Darbe

teşebbüsünde 240 vatandaşımızın şehit edilmesi önceliklerde pek rastlanmayan bir durumdur. Bu darbenin dış bağlantıları da birçok bakımdan kendini göstermektedir. Bu bağlamda ABD'deki Ermeni lobisinin önde gelenlerinden Sassounian'ın Doğu Anadolu'yu (kendi ifadesi ile Batı Ermenistan) ele geçirmek üzere projesini hatırlatmamız lazım. Sassounian, 2012'de yapılan röportajda sözkonusu hedef için Türkiye'de salgın hastalık veya doğal afet beklenmesi gerektiğini veyahut bu ülkenin etnik karışıklıklarla enerjisinin tüketilmesi gerektiğini, son olarak bölgesel bir savaşa çekilerek Türkiye'nin bitirilmesini önermektedir. Yine darbe sürecine doğru özellikle ABD'den kendi vatandaşlarına Türkiye'ye seyahat etmeme konusunda sık sık uyarılar yapılmış olması da son derece önemlidir (Yalçınkaya, 2016:15-20).

Türkiye 15 Temmuzda küresel bir meydan okuyuşla karşı karşıya kalmıştır. İlahi bir nizam kurmak için yola çıkanlar, hoşgörü, dinler arası diyalog, barış ve "altın nesil" yalanlarıyla yıllarca milleti uyutan ve sinir uçlarını körelten bir çete en sonunda milletin silahlarını millete doğrultmuştur. Burada Türkiye'nin yapması gereken moderniteyi geriletmek değil geleneği Yeni Türkiye'yi inşa edecek şekilde restore etmektir (Mutioğlu, 2016:168). Yani gücünü geçmişinden alarak geleceğe yürümektir.

FETÖ tarafından 15 Temmuz 2016 tarihinde gerçekleştirilen askeri darbe girişiminin büyüklüğünün, örgütün organizasyonel yapısının niteliği ile yakından ilgili olduğu belirtilmelidir. Oldukça profesyonel ve uzun yılları kapsayacak biçimde gerçekleştirilen yapılanmanın başında Türk Silahlı Kuvvetleri (TSK) gelmektedir. 15 Temmuz darbe girişimi örgütün özellikle emniyet ve yargı başta olmak üzere sızdığı devlet kurumları dışında özellikle TSK içinde tahmin edilenden çok daha güçlü bir örgütlenmeye ve operasyonel güce sahip olduğunu ortaya çıkarmıştır. Örgüt mensuplarının TSK'ya sızmada kullandığı en temel yöntemi askeri okullara giriş sınavlarının sorularının çalınarak sınava giren öğrencilere verilmesidir (Miş, Güleler, Coşkun, Duran ve Ayvaz, 2016). Daha sonra soru çalma işini genişleterek birçok kuruma yaymışlardır. FETÖ'nün gerçekleştirdiği darbe girişiminin başarısız olmasında kuşkusuz Türk toplumunun destansı direnişi, emniyetin ve MİT'in olağanüstü savaşı, TSK içindeki milli unsurların direnci, medyanın, siyasi partilerin, sivil toplum kuruluşlarının ve yerel yönetimlerin topyekûn çabası önemlidir. Türk halkının 15 Temmuz darbe kalkışmasına karşı meydanlara çıkması, bu ülke de demokrasinin ne kadar önemli olmasının bir göstergesidir (Şentürk, 2016:282).

15 Temmuz, görünüşte emir komuta zinciri dışında askeri bir darbe girişimi olarak görülmektedir; ancak bu darbe girişimi, din kisvesi altında, terör örgütü üyelerinin silahlı kuvvetler içerisinde örgütlenerek yaptıkları bir kalkışmadır. Bu darbe girişimi, henüz çocuk yaşta eğitilerek, sadakat testlerinde başarılı olarak ülkenin önemli makam ve mevkilerine yerleştirilen örgüt üyeleri tarafından mevcut yönetimi ele geçirmek maksadıyla başlatılmıştır. Söz konusu kalkışma, ülkenin birçok vilayetinde devletin silah, teçhizat ve diğer askeri imkânları gasp edilerek, başta "Türkiye Büyük Millet Meclisi" olmak üzere devletin önemli merkezlerine saldırılar düzenleyerek, kaos ortamı oluşturmak ve oluşan boşluktan istifade ederek yönetime el koymak amacıyla gerçekleştirilmiştir (Korkmaz ve Özdemir, 2016:296).

FETÖ darbesi başarılı olsaydı; iç savaş ve işgalle Türkiye'yi Libyalaştıracaktı, dışarıdan yönetilemeyen ve bağımsızlaşan Türk maliyesini yeniden IMF'ye teslim edeceklerdi, dışarıdan yönetilemeyen ve bağımsızlaşan Türk ekonomisini yeniden çok uluslu şirketlerin ve onların yönettiği ülkelerin kontrolüne devreceklerdi, yeni dünyanın enerji koridoru

olan ülkemizi aslan payı alan değil, seyreden konumuna sürükleyeceklerdi, kendi iradesiyle karar alıp harekât yapan Türk Dışişlerini üst aklın uşağı haline getireceklerdi, kendi iradesiyle karar alıp harekât yapan Türk Ordusunu ve Milli Savunmasını emir eri yapacaklardı, küresel silah tüccarlarının ağından kurtulan Türk savunma sanayiini yeniden küresel kan emicilerin acentesi haline getireceklerdi. Örgüt elebaşısı F. Gülen'i Türkiye'nin ve Müslüman dünyanın manevi lideri olarak Türkiye'nin başına getirip Müslüman iradeyi teslim alacaklardı, milli iradenin temsilcisi ve bağımsız Türkiye'nin dirayetli ve meşru hükümetlerine son verip AB ve ABD'nin piyonu kukla hükümetler kuracaklardı, milli irade tahakküm altına alınacak, gerçek demokrasi yerine sahte demokrasi ya da proxy demokrasi dönemine girilecekti (Şen,2016:387). Nihai amaç ise Türkiye'yi Suriye, Irak, Libya, Afganistan vb. ülkelerin durumuna düşürmekti.

5. BİNGÖL'DE DEMOKRASİ NÖBETLERİ

Bingöl'de Demokrasi Nöbetleri

FETÖ darbe girişimine karşı demokrasi nöbetleri tüm yurt sathında coşkuyla sürdürülmüştür. Bunlardan birisi de demokrasinin kalelerinden birisi olan Bingöl ilidir. Bingöl ili her zamanki dik duruşunu ve duyarlılığını 15 Temmuz FETÖ darbesine karşı da göstermiştir. PTT kavşağında devam eden demokrasi nöbetine çok geniş bir katılım olmuştur. Öyleki, gün doğumuna kadar birçok vatandaşımız nöbet yerini terk etmemiştir. Kalkınma Bakanı, Kalkınma bakan yardımcısı, milletvekilleri, il başkanları, vali, Emniyet Müdürü, Belediye Başkanı, siyasi parti temsilcileri, STK temsilcileri ve çok sayıda vatandaş demokrasi nöbetlerine katılmış ve son güne kadar bu coşku devam etmiştir. PTT Kavşağı'nda kurulan platformda toplananlar seslenen konuşmacılar; "Bu hainlerin yapmış olduğu darbe girişimini, bu hainliği, bu şerefsizliği lanetliyoruz, şiddetle kınıyoruz. Tarihte pek çok darbe girişiminde bulunuldu, pek çok darbeler yapıldı ama hiçbirisi 15 Temmuz'daki kadar haince, kalleşçe ve sinsice değildi. Bu hain darbe milletin iradesine yapıldı, meclisimiz bombalandı, halkımız tarandı. Dolayısıyla bu alçaklık tarihte hiçbir zaman görülmemiştir. Bu FETÖ terör örgütü ile işbirliği yapan cuntacılara söylüyoruz, siz bu milletin suyun içtiniz, bu milletin size verdiği rütbeleri taktınız, bu millet sayesinde yüksek miktarlarda maaşlar aldınız, devletin tüm imkanlarını kullandınız, bu milletin hürmetini aldınız. Nasıl bir insansınız ki bu milletin kanını dökmeye çalışıyorsunuz? Kardeşi kardeşe nasıl kırdırırsınız? İktidar hırsı ile bu haşhaşilerin gözünü kan, yüreklerini kin, nefret ve intikam bürümüştür. Büyük bir demokrasi örneği gösteren milletimizi yürekten tebrik ediyoruz. O gece çok güzel bir sınav verdiler. Bütün sivil toplum örgütlerimizi sağduyulu olarak, korkmadan, çekinmeden, birlik ve beraberlik

içerisinde bu işi koordine eden bütün sivil toplum örgütlerine teşekkür ediyoruz. Türk Silahlı Kuvvetleri içerisindeki bu alçak emre karşı çıkan, halkının yanında olan o şerefli Türk Silahlı Kuvvetleri mensuplarına da ayrıca teşekkür ediyoruz ..." demişlerdir (www.hurriyet.com.tr, 24 Temmuz 2016). Bir ay süren gösterilerde konuşmacıların ortak vurguları bu doğrultuda gerçekleşmiştir.

Bingöl'de Demokrasi Nöbetlerine Büyük İlgi

Darbe girişimini püskürten halk, demokrasiye destek için her akşam meydanlarda. 15 Temmuz Darbe girişiminin ardından sokaklara çıkan halk, 30 gündür meydanları boş bırakmamıştır. Her akşam Genç Caddesi'nde toplanan vatandaşlar sabah namazına kadar coşku ile demokrasiye sahip çıkmıştır. Meslek Kuruluşları, Odalar, Dernekler, Kamu Kurum ve Kuruluşları, siyasi partiler her akşam organize olup miting alanına yürümüştür. Milletvekilleri, siyasetçiler, İl Başkanları, parti temsilcileri, kurum müdürleri, sanatçılar halka hitap etmiştir. Alanda Kur-an i Kerim, ilahiler, canlı yayın bağlantıları ve sinevizyon gösterileri yapılmıştır. Kanser taraması ve sağlık hizmetleri yine alanda yapılmıştır. İçecek ve gıda kumanyaları ve bilgilendirme amaçlı broşürler de dağıtılmıştır (www.bingolgazetesi.com.tr, 05 Ağustos 2016).

Bingöl'de Demokrasi Nöbeti Sürüyor

Bingöl'de binlerce vatandaş FETÖ darbesine karşı demokrasi nöbetlerine gün doğumuna kadar devam ediyor. 27 Temmuz 2016 Doğu Anadolu Muhtarlar Federasyonu ve Bingöl Muhtarlar Derneği Başkanı A. Butaku, "Takke düştü, kel göründü bundan sonra

bu hoca bozuntusuna hiç kimse inanmayacaktır. Bunlar gibi Müslümanları, hiçbir kitap tarif etmemiştir, çünkü bunlar Müslüman değildir. Müslüman bir insan halkın üzerine silahla ateş etmez. Allah hiçbir kitapta böyle bir şeyi emretmemiştir. Bizim demokrasiye inancımız tamdır, eğer delikanlıysa Amerika'da birilerinin eteğinin altına saklanarak, uzaktan saldırmazın. Biz hiç kimsenin tehdidinden korkmuyoruz. Aslında buna hain demek bile azdır, inanın bu hainin de ötesindedir..." dedi. 15 Temmuz darbe teşebbüsünde bulunanların karşılarında halk bulduğunu ifade eden Bingöl Milli Eğitim Müdürü K. Engin ise, "Bu hainlerin yapmış olduğu bu darbe girişimini, bu hainliği, bu şerefsizliği lanetliyoruz, şiddetle kınıyoruz. Tarihte pek çok darbe girişiminde bulunuldu, pek çok darbeler yapıldı ama hiçbir tanesi 15 Temmuz'daki kadar haince değildi. Millettin iradesine yapıldı, meclisimiz bombalandı, halkımız tarandı. Bu denli alçaklık tarihte hiçbir zaman görülmemiştir" diye konuştu. (www.milliyet.com.tr; 27 Temmuz 2016).

Geleceğimize Sahip Çıkacağız

Burada toplanan kitleye hitaben konuşan AK Parti Bingöl Milletvekili E. Fehmioğlu, "Bingöl'ün demokrasinin yanında yer alarak bir kez daha tarih yazdığını" söyledi. 15 Temmuz'un demokrasinin yeni bir tarihi olacağını ifade eden Fehmioğlu, "O tarihte cesur Bingöl'ün cesur insanları tarihteki yerini alacaktır. Çünkü sizler dün gecedeki beri ayakta ve direniyorsunuz darbelere karşı. Geçmişte darbelere karşı direndiğimiz gibi tekrar meydanlardayız ve tekrar bu darbelere karşı hep beraber direneceğiz" dedi. Bunun sadece partilerin meselesi değil, topyekün milletnin meselesi olduğunu ifade eden Fehmioğlu, "Bu topyekün bir milletin geleceği meselesidir. Bu sebeple biz geleceğimize sahip çıkacağız" dedi.

Millet Namusunu Ezdirmede

Darbecilerin yönetime el koymak istediğini belirten Bingöl Belediyesi Başkanı Y. Barakazi ise “Biz yönetime el koyalım dediler, biz ülkeyi yönetelim dediler, yukarıdan aşağıya ülkeyi dizayn edelim dediler ama Allah’a şükürler olsun ki bu millet, kendi namusunu, kendi şerefini, kendi haysiyetini hiç kimseye ama hiç kimseye ezdirmeyeceğim” dedi”. Y. Barakazi, “planları şuydu, devlete el koyacaklardı, bizleri yok sayacaklardı, hepimizi hizaya getireceklerdi ama millet, bu darbecilere hadlerinizi bilin dediler. Millet dedi ki sizin tankınız, uçacağınız, helikopteriniz, modern bilişim teknolojileriniz her şeyiniz olabilir ama irademizi, irademizle seçtiklerimizi, önder olarak seçtiklerimizi, bizi sevk ve idaresini kendilerine teslim ettiklerimizi asla sizlere teslim etmeyeceğiz” dedi. (www.bingolonline.com, 17 Temmuz 2016).

Bingöl Halkı Vatanına Sahip Çıktı

Ak Parti Bingöl İl Başkanlığı, 15 temmuzdan bu yana süren demokrasi nöbetleri hakkında yaptığı yazılı basın açıklamasında Bingöl halkının vatanına, milletine, bayrağına sahip çıktığını ifade ederek şu ifadelere yer verdi: “Demokrasi sınavında, gösterdiği birlik ve beraberliği ile Türkiye genelinde takdir gören Bingöl halkı, vatanına, milletine, bayrağına sahip çıktı. 15 Temmuz ‘da gerçekleşen darbe girişiminin ardından tüm yurttaki gibi sabah saatlerine kadar süren demokrasi nöbetleri Pazar günü son bulacak. Türkiye genelinde olduğu gibi, Bingöl’de de sabah saatlerine kadar süren demokrasi nöbetleri, şölene dönüştü.”

Bingöl’de binlerce vatandaş ‘demokrasi nöbeti’ni sürdürürken, onlarca kamyon konvoy yaparak darbe girişimini protesto etti. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ve Başbakan Binali Yıldırım’ın çağrısı üzerine sokaklara çıkan binlerce Bingöllü, ‘demokrasi nöbetine devam etmektedir. Akşam saatlerine doğru vatandaşlar alanda toplanmaya başlarken, onlarca kamyon şehir turu attı. Bingöl Valisi Y. S. Köşger ve İl Emniyet Müdürü S. Pamuk da vatandaşlara destek için alana geldi. Burada halka seslenen Vali Köşger, “Bingöl’ün bir takım işlerini takip etmek için Ankara’daydık. Biz bilmiyorduk, nereden bilebilirdik ki bu memlekette artık tarih olmuş, tarihin tozlu sayfalarında kaldığına inandığımız bir vahşetin, bir zilletin bu millete tekrar layık görüleceğini ve bu milletin artık tarihin tozlu raflarına gömdüğü gayri meşru, gayri ahlaki, gayri insani bir kalkışmanın tekrar millete tasallut edileceğini nereden bilebilirdik. Biz günlük işlerimizdeydik, biz rutin işlerimizdeydik, biz bu memleketi daha ileri götürmek için daha kalkınmış, daha müreffeh, daha yaşanılabilir kılmak

için bir gayretin içerisindeydik. Ancak milletimize, devletimize kasteden dâhili kötücüler asla asla kendi kötü niyetlerinden vazgeçmemişler. Biz bunu cuma akşamı sanki Suriye gibi, sanki Şam'da yaşıyormuş gibi bu milletin kendi parasıyla aldığı, kendi ekmeğinden, nafakasından keserek aldığı jetlerin, F-16'ların, helikopterlerin Başkent'in üzerinden uçuşuyla fark ettik" dedi (www.turkiyegazetesi.com.tr, 18.07.2016).

Bingöl'deki Demokrasi Nöbetleri "Demokrasi ve Şehitler Mitingi" İle Sona Erecek

15 Temmuz'dan bu yana tutulan demokrasi nöbetlerinin Pazartesi günü düzenlenecek olan Demokrasi ve şehitler mitingi ile sona ereceği belirtilen açıklamada, "Bingöl Halkının yoğun katılım gösterdiği demokrasi nöbetlerinde birlik ve beraberlik örneği sergilendi. Demokrasi sınavında, gösterdiği birlik ve beraberliği ile Türkiye genelinde takdir gören Bingöl halkı, vatanına, milletine, bayrağına ve demokrasisine sahip çıktı. Darbe girişiminin yaşandığı gecenin ardından Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın da desteğiyle demokrasi nöbeti tutmaya başlayan vatandaşlar, yine Erdoğan'ın katılımıyla Pazar günü yapılacak olan 'Demokrasi ve Şehitler Mitingi' ile nöbetlerini sonlandıracak. Her il aynı saatlerde kendi meydanında toplanarak yapılan konuşmalar canlı yayınlara verilmektedir. Demokrasi nöbetleri sonlandıracak. Demokrasi Ve Şehitler Mitingi Bingöl'de saat 17.00 de yapılacağı bildirildi. (www.capakcuregazetesi.com.tr, 5 Ağustos 2016).

Yenikapı'da yapılacak miting PTT Kavşağı'ndan canlı yayınlanacak. "Demokrasi Ve Şehitler Mitingi" Bingöl'de saat 17.00 de başlayacak ve son miting olacak. Pazar günü İstanbul Yenikapı'da yapılacak son mitingin bütün illerde canlı Yayınlanacağı belirtildi.

Açıklamada şu ifadeler yer aldı: "15 Temmuz 'da gerçekleşen darbe girişiminin ardından tüm yurttan olduğu gibi sabah saatlerine kadar süren demokrasi nöbetleri Pazar günü son bulacak. Türkiye genelinde olduğu gibi, Bingöl'de de sabah saatlerine kadar süren demokrasi nöbetleri, şölene dönüştü. Bingöl Halkının yoğun katılım gösterdiği demokrasi nöbetlerinde birlik ve beraberlik örneği sergilendi. Demokrasi sınavında, gösterdiği birlik ve beraberliği ile Türkiye genelinde takdir gören Bingöl halkı, vatanına, milletine, bayrağına ve demokrasisine sahip çıktı. Darbe girişiminin yaşandığı gecenin ardından Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın da desteğiyle demokrasi nöbeti tutmaya başlayan vatandaşlar, yine Erdoğan'ın katılımıyla Pazar günü yapılacak olan "Demokrasi ve Şehitler Mitingi" ile nöbetlerini sonlandıracak. Her il aynı saatlerde kendi meydanında toplanarak yapılan konuşmalar canlı yayınlara verilmektedir Demokrasi

nöbetini sonlandıracak. *Demokrasi Ve Şehitler Mitingi Bingöl'de saat 17.00 de yapılacak" denildi* (www.bingolgazetesi.com.tr, 05 Ağustos 2016).

Direnış Meydanı tabelası dikilecek

Pazar günü saat 16.30'da PTT Kavşağı'nda; Ak Parti Genel Başkan Yardımcısı Cevdet Yılmaz ve Belediye Başkanı Yücel Barakazi tarafından 15 Temmuz Direniş Meydanı tabelası dikilecek. (www.bingolgazetesi.com.tr, 05 Ağustos 2016)

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Bugün Türkiye'nin en yakıcı sorunları FETÖ ve etnik temelli PKK terör örgütü bölücülüğüdür. Türkiye'de kaydedilen demokratik ilerleme, darbelerin ve bölücülüğün beslediği kaynakların önünde bir engel oluşturmaktadır. Sivil hareketlerin artması, demokrasi bilincinin gelişmesi darbelerle karşı önemli bir tutum sergilenmesinde önemli bir paya sahiptir. Bu durumda darbelerin yaşanma olasılığı veya darbeye zemin hazırlayan unsurların alanının daralması ancak demokratik bir rejimle olası bir durumdur. Sivil toplum kuruluşları bu halde önemli bir yeri oluşturmaktadır. Sivil alanın genişlemesi, sivil toplum kuruluşlarının etkisinin ve gücünün artması, sivil hareketlerin çoğalması, merkezi bir anlayışa ve baskıya karşı bir engel olarak ortaya çıkmaktadır. Bu durumda askeri vesayet yönetim alanı bulamayacak ve karşısında oluşan sivil toplumun etkisinden kurtulması zor bir hal alacaktır (Pul ve Kaya, 2016:94).

Askeri darbeleri öncelikle toplumların siyasi olarak az gelişmiş olması ile açıklamak mümkündür. Siyasi kurumların düzgün çalışmadığı, bu kurumların meşru olmadığı veya yoğun bir meşruiyet tartışmasına hedef oldukları, halkın siyasete katılımının yetersiz olduğu veya sivil toplum kuruluşlarının zayıf kaldığı ülkelerde askeri müdahaleler daha fazla görülmektedir (Gürsoy, 2015). Bununla beraber söz konusu eksikliklerin bulunduğu ülkelerdeki darbelerin hemen tamamının gelişmiş ülkeler tarafından finanse edildiği de bir gerçektir. Belki dış bağlantısı kurulamayan bazı darbeler de bağlantı kurulabilenler sayesinde bir darbe geleneğinin sonucu olduğu açıktır. Türkiye'de gerçekleşen 15 Temmuz 2016 başarısız darbe girişiminin lider kadrosunun ABD'de FBI merkeziyle yan yana olması tesadüf değildir (Yalçınkaya, 2016:21).

15 Temmuz darbe girişimiyle asıl yapılmak istenen şey, öncelikle bir iç savaşı. Bunu başarabilselerdi, felaketler çorap söküğü gibi gelecekti. 15 Temmuz darbe girişimi karşısında milletin gösterdiği direniş hareketi milletin birlik ve beraberliği uğruna verilen bir bağımsızlık mücadelesi olarak görülmelidir. Türk epik destan geleneği ve 15 Temmuz kahramanlık kültürü üzerinden yapılan incelemeler sonucunda, 15 Temmuz gecesi ansızın pusuya düşürülen Türk devleti ve Türk milleti, uçaklara, helikopterlere, tanklara ve silahlara kafa tutmuş, Bilge Kağan zamanından bu yana törenin bir unsuru olarak da yaşatılan bağımsızlığı için canını yok saymıştır. Mehmet Emin Yurdakul'un "Cenge Giderken" isimli şiirinde vurguladığı gibi "*Türk evladı evde durmaz, giderim*" diyerek 15 Temmuz gecesi, öz vatanını, başlatılan esaretten ve gelecek karanlık günlerden kurtarmıştır. Türk milleti 15 Temmuz gecesinde kadın erkek, genç, yaşlı demeksizin meydanları doldurarak silahlı birliklere adeta kahramanlık dersi vermiştir.

Bu konuda incelenen literatürde ve röportajlarda da en çok “vatan, millet, devlet, toprak bütünlüğü, bayrak, görev, bağımsızlık, birlik ve beraberlik, şehadet” gibi temaların işlendiği görülmüştür (Korkmaz ve Özdemir, 2016:305).

FETÖ/PDY terör yapılanmasının en önemli etkilerinden birisi de yeni nesillerin din ve dini kurumlara, gruplara, cemaatlere bakışında oluşturduğu derin travmadır. 15 Temmuz ortaya koyduğu sosyolojik verilerden biri de Türk toplumunun dini, kültürel, geleneksel ve tarihi referans alanlarına bağlılığının son derece güçlü olduğudur. 15 Temmuz deneyimi ivedilikle bu özgürlük alanlarının iyi belirlenerek, bürokrasi, basın ve akademi gibi alanlarda din, vatan ve millet düşmanlığına izin verilmemesi gerektiğini bir kez daha açıkça ortaya koymuştur. Devletin hiçbir kurumunda hiçbir siyasi veya dini referanslı bir grubun, “burası bizden sorulur, buraya bizden izinsiz kimse giremez” tarzı yaklaşımlar sergileyerek orayı kendi hâkimiyet alanı içerisinde görmesine izin verilmemesi gerektiği; devletin bekası esas alınarak adalet ve özgürlük bağlamında bütün anlayış, grup ve yapıların şeffaf ve denetlenebilir olması ve devlet aygıtı içerisinde ayrıcalıklı bir konumda yer almalarına izin verilmemesi gerektiği açıkça görülmektedir (Bakırcı, 2016:666).

KAYNAKÇA

- Afyoncuy, E.(2016). *FETÖ'nün İlham Kaynağı Haşhaşiler*. Sabah Gazetesi. <http://www.sabah.com.tr>, Erişim Tarihi: 15/03/2017.
- Bakırcı, M. (2016). Dindarlık ve Sekülerlik Bağlamında 15 Temmuz Darbe Teşebbüsü. 1. Uluslararası Demokrasi Sempozyumu. “Darbeler ve Tepkiler”. 15- 16 Aralık 2016, Giresun Üniversitesi, s. 661-666.
- Başaran, D. (2016).12 Mart Askeri Muhtırası ve Türk Demokrasisi. 1. Uluslararası Demokrasi Sempozyumu. “Darbeler ve Tepkiler”. 15- 16 Aralık 2016, Giresun Üniversitesi, s. 91-110.
- Çetinkaya, H. (1999). “Politika Günlüğü”, Cumhuriyet, 11-22 Haziran 1999 Tarihli Curnhuriyet Gazetesi.
- Çomak, H. (2016). Türk siyasal hayatında Anayasal rejime yönelik girişimler. 1. Uluslararası Demokrasi Sempozyumu. “Darbeler ve Tepkiler”. 15- 16 Aralık 2016, Giresun Üniversitesi, s. 1-10.
- Duran, B. “Gülen Cemaati ve Sünni Kodların Kaybı”. Star Açık Görüş, 29 Aralık 2013.
- Gültekin, S. (2016). Darbe Girişiminin Türkiye'nin Dış Ticaretine Etkileri. 1. Uluslararası Demokrasi Sempozyumu. “Darbeler ve Tepkiler”. 15- 16 Aralık 2016, Giresun Üniversitesi, s. 308-323.
- Gürsoy, Y. (2015). Rejim Değişiklikleri: Otoriterleşme ve Demokratikleşme”, Karşılaştırmalı Siyaset. (3. Baskı). Der.: S. Sayarı. İstanbul Bilgi Üniversitesi.
- Korkmaz, M.A. Ve Özdemir, M. (2016). Türk kahrmanlık Kültürünün 15 Temmuz'a Yansımaları. 1. Uluslararası Demokrasi Sempozyumu. “Darbeler ve Tepkiler”. 15- 16 Aralık 2016, Giresun Üniversitesi, s. 294-307.
- Kurt, S. (2016). 27 Mayıs Darbesi ve Cumhuriyet Dönemi Darbelerine Olası Etkileri. 1. Uluslararası Demokrasi Sempozyumu. “Darbeler ve Tepkiler”. 15- 16 Aralık 2016, Giresun Üniversitesi, ss. 51-72.
- Miş, N., Gülen, S. Coşkun, İ., Duran,H. ve Ayvaz, M. E. (2016). 15 Temmuz Darbe Girişimi Toplumsal Algı Araştırması. (1.Baskı). İstanbul: Seta Yayınları.
- Mutioglu, H. (2016). Cemaatçı Demokrasi mi? Demokratik Laiklik mi? 15 Temmuz Darbe Girişiminin Hatırlattıkları. 1. Uluslararası Demokrasi Sempozyumu. “Darbeler ve Tepkiler”. 15- 16 Aralık 2016, Giresun Üniversitesi, s. 161-172.
- Palabıyık, A. (2016). 15 Temmuz Darbe Girişiminde Liderlik ve Milli Duruş Örneği Olarak, R. Tayyip Erdoğan. 1. Uluslararası Demokrasi Sempozyumu. “Darbeler ve Tepkiler”. 15- 16 Aralık 2016, Giresun Üniversitesi, s. 344-363.
- Pul, S. Ve Kaya, F. (2016). Türk Demokrasisinde 15 Temmuz Darbe Girişimi ve Sivil Toplum Kuruluşlarının

Rolü. 1. Uluslararası Demokrasi Sempozyumu. "Darbeler ve Tepkiler". 15- 16 Aralık 2016, Giresun Üniversitesi, s. 194-204.

Sarı, E. (2016). Fetullahçı Terör Örgütü'nün Felsefi Analizi. Türk Demokrasisinde 15 Temmuz Darbe Girişimi ve Sivil Toplum Kuruluşlarının Rolü. 1. Uluslararası Demokrasi Sempozyumu. "Darbeler ve Tepkiler". 15- 16 Aralık 2016, Giresun Üniversitesi, s. 784-792.

Şen, M. (2016). 15 Temmuz Aslında Neydi? 1. Uluslararası Demokrasi Sempozyumu. "Darbeler ve Tepkiler". 15- 16 Aralık 2016, Giresun Üniversitesi, s. 378-386.

Şentürk, M. U. (2016). Türkiye'de Medyanın Darbelerle İmtihani. 1. Uluslararası Demokrasi Sempozyumu. "Darbeler ve Tepkiler". 15- 16 Aralık 2016, Giresun Üniversitesi, s. 270-282.

Yalçınkaya, A. (2016). Darbeler ve Oryantalist Bakış. 1. Uluslararası Demokrasi Sempozyumu. "Darbeler ve Tepkiler". 15- 16 Aralık 2016, Giresun Üniversitesi, s. 11-25.

İnternet Kaynakları:

<http://www.bingolonline.com/Haber/DEMOKRASI-NOBETI-55857.html>, 17 Temmuz 2016, Erişim tarihi: 01.05.2017.

<http://www.milliyet.com.tr/bingol-de-demokrasi-nobeti-suruyor-bingol-bingol-yerelhaber-1487185/>, 27 Temmuz 2016, Erişim tarihi: 24.04.2017.

<http://www.hurriyet.com.tr/bingolde-demokrasi-nobeti-37313941>, 24 Temmuz 2016, Erişim tarihi: 01.05.2017.

<http://www.capakcugazetesi.com.tr/bingol-demokrasiye-sahip-cikti-13560>, Erişim tarihi: 24.04.2017.

<https://youtu.be/DOzK6fU9j5M>

<https://www.haber46.com.tr/genel/bingolde-demokrasi-nobeti-suruyor-h172647.html>,

26 Temmuz 2016, Erişim tarihi: 01.05.2017.

<http://www.sozcu.com.tr/2016/gundem/son-dakika-haberi/bingolde-demokrasi-nobeti-1328026/>, 24 Temmuz 2016, Erişim tarihi: 01.05.2017.

<http://www.haberler.com/bingol-de-demokrasi-nobeti-8641446-haberi/>, 24 Temmuz 2016, Erişim tarihi: 01.05.2017.

<http://www.turkiyegazetesi.com.tr/editorunsectikleri/387052.aspx>, 18.07.2016, Erişim tarihi: 01.05.2017.

<http://www.bingolgazetesi.com.tr/haber-demokrasi-nobetinde-buyuk- ilgi-88537.html>, 05.08.2016, Erişim tarihi: 01.05.2017.

<http://www.haberturk.com/yerel-haberler/haber/46708768-saglikcilar-demokrasi-nobetinde>, 24.07.2016, Erişim tarihi: 01.05.2017.

<http://www.sonhaberler.com/gundem/bingol-de-demokrasi-nobeti-devam- ediyor-h143801.html>, 06.08.2016, Erişim tarihi: 01.05.2017.

<https://insanveevren.wordpress.com/2011/06/08/hasan-sabbah-ve-hashasiler/>, 08 Haziran 2011, Erişim tarihi: 01.05.2017.

<http://arkeolojigazetesi.com/?p=1465>, 05 Kasım 2014, Erişim tarihi: 22.05.2017.

<http://dizi-izle.xyz/watch/8GCSu3iyKek/dnyann-lk-suikastileri-hasan-sabbah-ve-hahailer.html>, Erişim tarihi: 22.05.2017.

Ekler:

Ek-1: Alamut Kalesi'nden Bazı Resimler

Resim1:

Resim 2:

Resim 3:

Resim 4:

Resim 5:

Ek 2: Bingöl demokrasi nöbetlerindenn resimler

Resim1:

